

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 31. маја 1887.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien Hernalser Gürtelstrasse, Nr. 9) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Сад је време. . .

Сад је време кад се лице мења
И натиче маска од поштења.
Сад је време кад нам гоје наде.
Сваки солга сад и српски знаде.
Питају нас: шта вас боли, људи?
Прислушкују шта нам је у груди.
Сваког теше, ко стење и хуче.
Сад се за нос вуче.

Сад је време кад се обећава.
У вину нам нуде заборава.
Провала се шушњем затрпава.
Горчило је сад мањи од мрава.
Сад се баје, маже, глади, прџде,
Да се нико не сети на беде.
Показују седмог неба кључе
Сад се за нос вуче.

Сад бирташи као никад ћаре.
Растресују с' форинтаче старе.
Попов'ма се руке љубе вешто.
Учитељ'ма шапуће се нешто.
Пред народом асура се шири;
Скидају се господски шешири.
А добоши пред кућама муче.
Сад се за нос вуче.

Ал где има свести, ума стара,
Овде народ 'вако одговара:
Даље лијо, даље сузопијо!
Даље куго, кужила се дуго!
Ако нам је већ суђена тама,
Земља ће се провалит' и сама;
Ал с' не дамо ни лису ни вуку
Да нас за нос у пропаст одвуку.

После карловачког шкандала!

Кажу да не може нико никога обрукати и изиграти, док се не обрука и изигра сам. — Е па хвала пришипетљама бановим, и јунацима (у којих је и последњи атом Србин) што се ономад у Карловцима обрукали и изиграли сами и то тако перфектно, да им је цео футурум отишао у перфектум.

Има тица која неће да прави сама себи гвездо, већ чека да друге тице себи поштено гвездо направе, а она ће да јурне из ненада на своје јаје у туђе гвездо да снесе. У томе послу има вица, — али каква вица? — Кука-вица.

Независна српска странка приовула да свој посао поштено изради. Независна је, јер неће ни од кога да зависи, а не зависна је и за то, што стипендистама пештанским ни мало не завиди. Али у наших кукавица има и зависности и зависти; па где би ти зависници допустили да ко други буде чист и светао, кад Србин треба да грца у брљи и каљуги одакле не би могао пружити прстом на њих.

Незваном госту место је за врати. Али они не седоше за врата, него са лугарима и подлугарима својим, са ћосавим Немцима и брадатим Чивутима узјахаше независној странци око врата; стегоше им грло, да не избије поштена реч, и са мамузном својом звеком, са чивутским мек-меком, са немачком дреком, подигоше себи на подлогу подлости своје вечити монументат, чак до магарећег брда, од кога ће се монумента стидити и деца њихова.

Оној маси, коју су за уши у Карловци довели, уши су тако бридиле, да нису хтели или нису могли ништа да чују, већ су само гледали како Ђурђевић плаховито щеширом маше, — као да се опрашта и од последњег атома поверења, које је народ још у њега полагао. „Збогом споразуму! Збогом народе! Збогом договоре! Ми не можемо с тобом, — јер су

ти се очи отвориле; — а ти не можеш с нама, јер видиш да смо — кукавице!“

Јама је ископана. Неко ће јамачно у њу да путује. Предујам је већ примљен из касе шкандала, у Карловцима, трећи дан Духова. Отојјам и може имати појам само онај ко је то из близине гледао. А тај ће се појам по народу брзо раширити и онда ће се вратити зајам.

Али у ту јаму неће посрљати народ, који све више показује да се уздигнути уме до висине своје свести.

У јаму падајте, ви небраћо, који се у падању већ од толико година већбате!

Делите међу собом користи, које сте подло служећи заслужили, — али срамоту вашу народ с вама неће више делити.

Понекога од вас мож сила још једаред на своја јасла довући. Али свест народна тражиће и наћиће друге људе.

Збогом, кукавице!

—h.—

У Ш Т И П Ц И.

У Србији опет — криза! „П. Лојд“ вели да су то само личне ствари. И ми ништа друго не желимо, но да мењање министра у Србији постане српска лична ствар.

Виловски Тоша се брани у „Уставности новој“ да није он писао неки допис у Лојду. То је добар знак. Он је досад само нападао. Значи напредњаци почињу заузимати — обрабени положај!

Тиса једнако — сиса народну краву музару. И

сад се спрема да измузе још који милијун форината. Тако објављује срећним бирачима његов будући министар Веверле.

Добро би било подсетити их за времена: из празних сиса може потећи на послетку сукрвица, те им — окрвавити све млеко, које су до сад намузли.

Васа Ђурђевић и Вацки веле да су за то дошли у Карловце да покваре збор, што не даду да их грде — без њих. А што су они грдили и ружили српски и хрватски народ у Загребу пуне три године — то је, веле, са свим у реду, јер тако заповеда Хедервари.

Тиса и Анђелић мора да су се нешто закачили. Ено Анђелић истакао Павловића Стеву, а Тиса Милоша Димитријевића.

Баш би добро било, да се сад мало Милош и Стева дохвате за чуперке. Та и Анђелић треба једном Тиси да покаже — зубе! Куд би без тога његова стара, арнаутска крв!

Криза је у Србији, дакле — искривала напредњаке! Ваљало би припазити, да се у грочанској воденици из тих крижака не излеже нов — црв.

Чича Рака је стари мајстор, па ће знати чувати с друговима Србију од новог црва. „Стармали“ се воли надати, да су сви у Србији, па и чича Рака, стекли уверење, да је и против старих и против нових црви једини поуздан лек — нов, добар устав.

Нов, добар устав, оставио би у Србији сваку

ПОДЛИСТАК.

„Стари чича Грга.“

По једној причи склопио: „Љубисав.“

Чича Грга стари из границе војне
(Негда тако славне, данас већ покојне)
Имао је сина у „кадетској“, шкколи;
(Нека „вицир“ буде; то ча' Грга воли).
Кућа му је јака, пуна млађа света, —
Та каква је, знате, „заједница“ света!
И она је данас давно већ покојна
Сахрани је собом, граница нам војна.
Не жали се трошак, што се сину шаље,
Само нека учи, напредује даље
Дошло време да је, Гргин кадет мали
Дорастао већем као и остали;
Учио је добро, волио је књигу,
Па је ето скин'о сад са леђа бригу!
Постао је: „лаћман!“ Аој Боже свети!
Коће чича Гргу моћи сад поднети?

Са села је одма чича Грга дош'о
Чим је чуо, да је син му добро прош'о,

Весео је старац, кад стаде пред сина,
Топио се као никад од милина:
Кад угледа „дете“ како сабљом квецка!
А њему у грудма срце чудно звецка! . . .
Лаћман нови пође с бабом својој кући,
Баби срце хтеде у прсима пући,
Кад повезе свога „господина сина! . . .
(Има ли за оца још већих милина?) . . .
Чељад сва је жељно дочекала госта,
Све се село слегло, нико већ не оста,
Па га грле, гледе, а он тек се смеши!
Мајци руку љуби, — п'онда к Јови к Неши
Знаницима старим из дегинска доба,
Кад и њему беше о рамени торба,
Кад су оно ишла сва три добра друга
Да чувају стадо сред зеленог дуга
Весео је био од рођака свако!
Само чича Грга, он је малко — илако!
Сузе све му лију низ бркове седе,
Очи увек пуне, чим сина погледе! . . .
Али 'ваке сузе, ко да их се студи —
Кад родитељ срећу синовљеву види?! . . .

Прошло десет дана, „урлауб“ иде крају,
Ваља: „збогом“! рећи своме завичају,

поплаву, те би река на претку у дубоком и уређе-
ном кориту народнога задовољства мирно текла
и гнојила муљем слободе, омршавиле долине и поља
српска.

Ћира. Шта чујеш из Моро-
вићког изборног среза?

Спира. Народ је чврсто на-
умио да Стеву Поповића Вац-
ког остави на миру (или као
што неки веле на цедилу).

Ћира. А за што?

Спира. Народ овако вели:

Није Стеви више потребно да
сваки час у Загреб и у Пешту допаркује, — кад
он сад, хвала богу, има и код куће свој парф.

Ћира. Како се зове тај славни и доследни вла-
сник илочкиг „Сремца“?

Спира. Зове се Вортман.

Ћира. Па да шта је онда Паја Арсенић?

Спира. И он је неки Вортман. Јер чека да
га опет изберу. Али канда нити ће Паја дочекати
мандата, ни овај први Вортман понову претплате.

П у о л и ц е.

Q. Што велико вино поради, то велика вода
може да поквари, — особито у очи избора. Иначе
Тиса не би марио, ма био и васеленски потоп —
после њега.

Па у туђем свету вршит' службу цара,
Јединога њему данас господара.
Чича Грга спрема кола да га вози,
Кад већ бити мора, пак: „Боже помози“! . . .
Запрего је хате силовне и бесне,
Прошао сокаке широке и тесне,
Завитлао само бичаљем у руци,
(Ту не треба нукат: потерај! повуци!) . . .
Лете вранци бесни; . . . чича Грга пева,
А господин лаћман? . . . Канда нешто снева?! . . .
Будућност му сјајна пред очима стоји,
Сад је већ на коњу, те планове кроји:
До године, до две, може с дићи јако, —
А букне — ли војна, онда још те како!
Ни десетак неће годиница проћи,
Златна ће му јака око врата доћи;
А дође ли само до чина „мајора“,
Онда још и даље дотерати мора!
Па тек једног дана, ко' пуковник строги
Док се дома врати!!! . . . Како ли ће многи,
Данашњих другова, пред њиме да стрепи!!! . . .
(Пуна глава снџа заношљиви, лепи!)
Већ се мано мисли на *црвашње* стање,
Поломио већ је „свога стабла“ грање;
Па се холо диго у *будућност* сјајну!

△. У Србији глад. Сад ће се још казати да је
Гарашаново министарство скапало од глади.

Ж. Кад су нитали у Карловцима Ђурђевића, а
шта ћете ви на туђем збору? Одговорио је: дошао
сам да се правдам. Па ипак се кривљи вратио него
што је дошао.

⊙. На много места не зна се како ће испасти
избори, и тако је у томе погледу још тама и ноћ.
Али у Панчеву је извесно Дан(ијел).

∞. Немачки престолонаследник пати од про-
муклости. То још није тако зло; има велике го-
споде, која пате од подмуклости.

♠♠. Мора бити да су врло добре илице у Криму.
Јер ево краљица Наталија тек што је отишла тамо,
већ се многи надају да ће се поправити стање (у
Србији).

□. Уредник „Нашег Доба“ једи се што неће и
њега ко да упореди са Милошем Обилићем, — па
макар само и шале ради.

⊙. У Угарској је мода да се села покрштавају,
која немају мађарско име. Сад је потоп хтео да по-
крсти и село Леле, — али оно остаје леле до века.

∞. Ђурковић је најпре живио од „Пресе“.

(Као да би ико, знао њену тајну!)

У томе су стигли и до самог града,
Где пуковник Шарић врло строго влада;
Али правду љуби, као редко који,
(За то га се ваљда многи тако боји?!)
Ту ће *лаћман* млади оставити бабу,
Па одатле даље ићи своје „штабу“,
„Код зеленог венца“ притераше кола,
(Коњи већ су збиља, сама вода гола).
Поносито тера чича Грга сада,
Нека види чељад из главног града:
Каквих чича Грга ужива милина,
Што довезе свога „господина сина“
Пред кафаном *лаћман* сишао се доле,
Чича Грга мири своје вранце холе,
Па ће онда даље одвести их штали —
(И коњима право, што су једном стали.)
Док он око коња, гледа да их смести,
Да им даде *добру „иорцијицу“* јести, —
Ушао је *лаћман* у велику салу,
Где су гости разни били при асталу;
И *лаћман* је био огладнио јако;
(Та на путу знате, огладни се лако).

После је живео од Пресије, којој су у Хрватско избори подложени. Али сада долази нешто најпре-
сантије, т. ј. да га одбијемо од себе, па нека иде
макар чак до Персије.

Бука. Бога ти, Шуко, знаш ли ми казати у чему је друкчији Хедервари од бана Рауха?

Шука. А како не бих знао, Ђуко! Та то је бар лако погодити: Левин Раух је био чивутин, а Хедервари је прави Маџар.

Бука. Е, међер су се Чивути са свим претопили у Маџаре, а Маџари у Чивуте!

Ко би помислио, молим те, пре двадесет година, да ће 1887. година бити тако несрећно налик на 1867. годину?!

Бука. Јеси ли чуо, Шуко, шта пише жупан загребачки Ковачевић? Каже да мора бити за време избора не знам колко сатнија војника, те да избори буду слободни!

Шука. Море, ја сам чуо још нешто црње и горе. Натарош и владини људи испали из шуме, па на путу напали на народног кандидата, Каменара, истукли га и испребијали, па послали у „Пештански Лојд“ допис, да су Каменара тукли — Старчевићевци!

Бука. Е, такога чуда ви покора за цело није ни краљ Милан чинио у Србији? То је већ и за његов — образ много!

Горе-доле по Угарској.

Данас многи (Тисин човек), хтео не хтео, мора да се креће на далеки пут — по лепој земљи Угарској. Управо данас се Тисини људи (у Тиси је оличена данашња мађ. влада — можемо дакле слободно свуда, где треба да се каже владини људи, да кажемо Тисини људи) ништа друго и не раде него се шетају. Разуме се, да то није обична шетња. Иначе, људи кад се шетају, не раде ништа, већ само шетају, али Тисини људи и шетају и раде. У мађар. уставном животу постоји за та два појма парочита реч, а то је: кортешација, дакле Тисини људи нити се шетају, нити раде што, већ кортешују. Посао је то врло мучан и тежак. Многи, који је три целе године обијао само пештанску калдрму, који је и заборавио, да постој неки народ на свету, мора сада да тражи тај народ, па кад га нађе, да преврне себе, да преокрене нарав. Мора да гута сеоску прашину, да кисне, па често и покисне, и то и споља и изнутра. Кад га узвати киша на путу и кад мора са народом да пије чивутску клипару и сеоски бућкуриш-вино. Тежак је то посао, али Тиса је рекао: мора бити, а ту поговора нема, па било да се мора и у ватру и у воду, — да се нахвата бирача.

Ради се дакле, око избора посланика. Кад је тако, кад Тиса није могао за 12 година да осигура себе — онда мора контра бити, да не стоји чврсто, а зато опет, што не стоји чврсто свакако није ништа доброг урадио, већ рђавог, јер нико од доброг не бега, а народ, ето, бега од њега, Тисе (од оног у Пешти, ма да случајно данас бега и од реке Тисе). Тиса међу тим хоће још рђаво да влада, а зато његови кортешци морају у народ. Кад брег неће Мухамеду, мора

Послужитељ носи захтевано јело,
Лаћман да одпочне ово важно дело:
Ал' на врати чу се нека свађа мала,
Реч по реч, па богме, и круна је пала;
Сад се зачу с поља: „Госино му таче!
„Нисам ваљда ни ја родио се лане,
„Знам шта се „кишира“; пусти ме уз сина!
„Шта се мене тичу, та господи вина?“ . . .
Чича Грга силом одгурује слугу,
Који га не пушта господскоме кругу,
Јер му место, — вели, — у тој сали није,
У другој ће соби добити да пије
Чуо лаћман млади, препирку са врата,
Па му на ум паде сад јака од злата,
А ђаво му црни помутио мисли,
Околост и понос срце му претисли,
Па ће речи слуги: „За мог кочијаша“
„Дајте тамо гдетог, мало наприкаша!“ . . .
. . . . „Кочијаша??“ — цикну старац као гуја,
Па кроз врата јурну, ка' бесна олуја, —
„Кочијаша?! велиш . . . Кочијаша!! сине“?! . . .
(Муца старац седи, са тешке љутине) —
„Зар је теби бабо, тек „кочијаш“ само? . . .
„А где: ти је отац? . . . куд га деде? . . . камо“?
Па у оној срџби . . . уцвељеној души . . .

Диге руку стару, па лаћмана — Ђуши! . . .
Скочи синак худи, за сабљу се маша,
Да посече махом, оца — кочијаша;
Али други гости не дадоше тога
Да не вређа младић још и даље Бога!
— Полиција ено, већем тамо оде,
Чича Гргу јадног у тавницу воде . . .
А господи лаћман? . . . Он сад мора суду,
Да потражи правде за главицу — луду. . .

Пуковник је човек! . . . Војник старог кова! . . .
Груди су му пуне похвалних знакова,
Ал' у грудма текем, бије срце живо,
Које правду љуби, а не три криво! . . .
С' тог се ваљда многи, од њега и стране.
(Кукавице, лаже, правице се плаше!) . . .
Не мила новина и до њега дође:
Како „часник“ један у кафани прође,
Па је дао звати јадног чича Гргу,
(Ког су као кривца бацили у квргу),
А са њиме зове и часника млада
Који, — ко што веле, — од „селака“ страда!
. . . . Чича Грга ено, стоји ал' не зебе,
Уздрхтала сина види украј себе,
Па одважно главу издигао горе,

Мухамед брегу — кад народ неће Тиси, мора Тиса у овај мах народу. После, кад неки екстра фонд у Пешти учини своје, и кад паприкаш и чивутска клипара учине своје, биће опет све добро (по Тиси) а по народ, разуме се, рђаво.

Зна се, дакле, шта Тиса хоће. Кад се зна, а то зна и „Стармали“, онда не остаје ништа друго ни „Стармалом“, него и он мора на далеки пут. Не заповеда му нико, а он се и не креће у кортеновање, већ само да припази да когод бар у српском народу не замути воду, па да хвата по мутном бираче Тиси. То није ништа друго, него да припази, да когод не помути све ст народну. Није, истина, Sparkassadirector а la гос'пар Паја, није снахија од толико и толико хиљада ланаца земље а la бивши адлатус босански, па баш се у томе не може мерити ни са бившим кулпинским послаником — тисиним кључем за отварање (а валда и растварање) српске свести, а мало и српске автономije, па нема ни добра близу Будима — нема он од свега тога ништа, али зато има он чисто српско срце, а то је главно, па је он и најчвршће уверен, да је то и чист неокаљан образ уједно и највеће благо. Е, кад је тако, онда и „Стармали“, хтео не хтео, мора такођер на пут — не себе да очува већ да припази, да Тисини Срби кортешки не окаљају и српском народу образа, кад су већ свој окаљали. Мора и он, већ по свом „занату“ да оде опет у народ и да том народу каже, да ни ритови, ни лепе Ђуприје, ни пашњаци, ни мађарски паприкаш, ни чивутска шпирка не перу окаљане образе, нити сваљују грехе са душе, а најмање све то још може да умири — савест.

Нема се, дакле, куда, него управо у народ. Клин се клином избија, те кад се Тиса служи клиновима (а и маљем, па и секиром) не можемо ни

ми њему на сусрет да изађемо са ружама и са шећерлемима. Наопако, још сами да подмећемо главу, кад видимо, да се неко спрема, да нам главу одсече! То не сме бити. Нису наши стари потоком крв лили, не знам за кога, већ за нас, своје потомство — али не за кукавице и туђе пришипетље, него за људе онакве, баш као што су и они били. Главу дајем, ал образа не дајем. На част сваком и ритови и Ђуприје, кад не живи као човек а још мање као Срб и н.

Е, тако „Стармали“ мисли, а он што мисли, то и говори, а не као што раде многи баш данас по-славички кандидати (да богме, највише владини људи), да једно говоре, а друго мисле. Раде они сасвим као и „пецароши“: Леп мамац надену на удицу, али су језичац од удице наоштрили. Владиним људима је мисао Тисина овај језичац, а њихови говори — то је мамац. Не треба се, дакле, лакомити на тај мамац, јер исто онако, као што се риба ухвати пре него што и прогута мамац, тако и ми од свију оних сбећања не ћемо имати никакве вајде, али зато можемо да платимо својим образом! Чувајмо се, да до тога не дође! . . .

Тарас.

Umgekehrt wäre auch fahrbar.

Не би чуда било
Сред данашњег стања.
Ако ко год сања
Поделу имања.
Ал ја нећу вијат'
Мис'о тако смелу.
Би л' се могли сложит'
У другом начелу —
На пример у овом:
Имање по делу?

У Недемагогији 1987. Платон Академиста Калембуровић.

Растерао с чела опе — мутне ббре
— Пуковник их дуго обојицу гледи,
Види како млађи првени и бледи,
Па ће онда рећи: „знаш ли главо седа
„Каква се над тобом натуштила беда? . . .
„Шта уради болан? . . . Ти часника кјуши! . . .
„Да ли ти је био сотона у души,
„Кад подиже руку на: „царева сина?! . . .
„Колико си, реци, заслужан батина“ ?? . . .
— Ћути-чича Грга, а бркове гриска,
Премисља се мало, а песнице стиска,
Па ће онда рећи, одважно и смело:
„Што сам чуо, биће истина за цело;
„Да је правда увек била ти у груди,
„Да ти срце увек по заслуги суди,
„Па послушај дакле, господине силни,
„Шта поруши санак бабајков умилни
„Ево види само, ово лице бледо,
„Тај до јуче беше моје драго чедо!
„Помос оца стара, . . . радост целог села!
„Ал га јуче нека мађија занела,
„Па уцвели оца, поштена и вредна,
„Старешину куће, — а сад кривца бедна.
„Па не рећи мени као олу своме,
„Родитељу старом, баби рођеноме,

„Него он ме сматра као: „Кочијаша“!!
(Ту се старац Грга, срца свога маша) —
„Ја не скривих дакле! не сматрам се вина,
„Ја не кјуши: „царског“, него: „мога сина“!
. . . . Чича Грга стари, још говорит' хтеде,
Али чудо збиља, да толико смеде!
— Намрштено слуша пуковник му речи,
Свака реч му чудно у грудима јечи; —
Та и он је посто из сеоска дома,
Али није тако понео се ома;
Него и сад свету успомену шутује,
Кад о кући својој, о својима чује
„То су друге ствари“! . . . сад ће Грги рећи:
„Нитковлук је овде, не мож' бити већи!
„Али није, старче, овде твоја мана,
„Већем твога сина, . . . сина тако звана!
„Јер где дете, своје не поштује старе
„Ту се саме божје заповеди кваре!
„Такву дерлад неће ни кесер за сина!
„Недостојан он је часничкога чина“!!
„Ове речи брује, као рика грома!
(Да је проп'о јадник, — види лаћман ома)
Јер ако му овај сад заиражи чорбу;
„Збогом официрство: . . . Дај на леђа торбу“!
Камо онда они снови лени, бајни,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Козак и калуђери. ○

Козак путујући дође до једне воде, ди се са скелом превозило. Козак пита шта се плаћа на скели, а имао је и коња. Кад му рекоше таксу, а козак, било да није имао толико новаца, било да му је жао било, да толико плати, доста тога, да се он окане скеле, већ натера коња на воду да је преплива. И препливао ју је, кад ал она друга обала тако стрмена беше, да коњ није никако могао да се из воде на обалу извуче. Ту богме мал што не заглави наш козак, кад ал ето ти на његову срећу шедше трије царја, односно три калуђера, које он замоли да га избаве.

Ови шпекуланти стали да се с њиме погађају, пошто ће га из воде извући. Козак у нужди обећао би не знам шта само да живот спасе. Каже им да ће им све дати што за свог коња добије. Калуђери пристану и избаве га. Е сад ајд с козаком у варош, да овај прода коња. Кад су дошли на пијацу, коњ угледан, па се скупише купци око козака. „Пошто коњ?“ „20 копека.“ Купци га гледу јел тај читав; за 20 копека така коња даје. А калуђери га опет гуркају ди би дао за 20 копека коња. Ал козака ни бриге, продаде он коња за 20 копека. Кад је вашар био готов, онда ће рећи козак: кад си купио коња мораш и овог петла купити (којег је уза се носио) јер друкчије недам ни коња. Купац не хтеде коња упустити, већ за љубав коња пристаје и петла да купи. „Но па пошто пето?“ — „100 рубаља“ — „Ао тане му госино (тамо њему) ала је то јефтин пето. Ал што му драго, кад је коњ био за 20 копека, нек буде пето за 100 рубаља. Ево ти новци. Козак прими новце да калуђерима 20 копека по уговору, што је за коња добио, а себи задржи 100 рубаља те купи другог коња. Тако се растадоше и калуђери одоше (благосиљајући козака!) со десноју, а козак оста од шујују пијући алвалук на купљеног коња.

Др. Сорацер.

Камо онда срећа и напредак сјајни?
Оде водом мутном будућност му лепа!
Види да је срећа варљива и слепа
— Старац Грга гледа грешног сина муку,
Види како врши руку све о руку,
А не вели ништа! . . Везан језик пусти,
Много рећи хтеде; једну не изусти
За то стари Грга, као прави баба,
Коме срце није помутно даба,
Пред строга судца на колена клече,
Уздрхталом усном, пола кроз плач рече:
„Милост сину моме! . . Он је моје дете,
„Па ако му понос срце младо смете,
„Ипак за то он је родитељу своме,
„Што и твоје дете срцу очинскоме!
„Не казни га више, молим ти се лепо!
„Јер за жолост своју, за беснило слепо
„Као отац ја сам, казнио га доста!
„А сад нек му кривња, буде Богом проста!“
— Пуковнику очи сузама се пуне,
Сину поток читав низа лице груне,
На колена и он украј бабе паде,
И покајник вако говорити стаде;
„Фала добри бабо! Од Бога ти фала!

Сит гладном не верује. ○

У подне се шет'о
Један стари уча,
— Нем'о шта да руча.
Ал није ни чуда,
Плата му је худа.
И ту худу плату
Касно му издаду.
Поносит' је био,
Глад је своју кријо.
Ал му се на очи
Свело нешто црно;
И уча је клецн'о
И мало посрн'о,
То видео кнеже,
Па ће рећи жени
Образа румени:
„Гле старог ђурана,
Пијан у по дана!“

3 - н.

Одација Нића у вароши. ○

Одација Нића провео је готово сав свој век по савлаши.

Бивао је час код једног час код другог одацијом.

Ретко је кад у свет излазио а у вароши је био може бити трипут целог свога века.

Једном га пошље газда у варош да пазари.

Одација Нића оде у варош. Кад је већ пазарио што му треба, науми да се мало по вароши прошета. Шетајући се тако дође до једне болте, пред којом је у аузлагу осим разних других специјалних ствари, висило и неколико подебљи тако звани Бечких кобасица (Wiener-Würstel), или ако хоћете Pariser!

„Велика је кривња, знам да није мала,
„Али веруј бабо! Веруј мени сада,
„Занела се душа ова луда, млада!
„То је могло бити за тренутак само,
„Јер ми понос оста у кафани тамо!
„Твој сам! бабо драги; твој сам син до гроба,
„И у сретно, бабо, и несретно доба,
— Пуковнику милост на лицу се сија;
Она бесна бура, сад је благост тија;
По рамену тапше покајника млада,
Који с луде главе умало не страда:
„На правом си путу, мој синовче драги!
„Такву децу љуби и створитељ благи,
„Који грешку своју увиде, и траже
„Уцвелено срце ошет, да ублаже! . . .
„Пођи с Богом даље! . . . Врши дужност своју!
„Па рачунај увек, на заштиту моју!“

— — — — —
Тако старац Шарић измирио сина
Са пресретним оцем; који из милина
Око врата паде своме милом чеду, —
Син му руку љуби, в'о што је у реду! . .

Нића премда је већ газио у шетдесету није у свом веку никад видео тако дебели кобасица. Ослови трговца са речма: А шта је ово драги мој пријатељу?

Трговац услужно му одговори: „То су кобасице.“

„Ао мај!“ никад нисам видео таквих кобасица, па дал се једу?

Па да, рече трговац.

Па како упита Нића.

Готове се на разне начине а по највише се једу овако виш! ситно, танко, исечене, пресне; а можеш их и обарити па са реном јести.

Е па добро баш, молим те оцеци ми подобро парче, или дај ма и целих да понесем мојој жени Вирси. Нека и она види што још у веку њеном видела није, па да их опробамо, да ли су добре за јело?

Трговац му да омање две кобасице, а Нића исплати и оде.

Тек што се неколико минута од болте удалио, врати се опет натраг и запита трговца: „Знаш шта пријашко! Ја сам човек сувише прост. До куће ћу може бити, све забравити, него те лепо молим, буди тако добар, па ми напиши писмо како се ове кобасице готове? Дал се бар, кувају ил' пеку? Ја имадем ваљаног комшију Шају, човек је писмен разуме књигу, он ће мојој Вирси писмо прочитати а она ће онда по писму кобасице зготовити.“

Услужан трговац напише одмах писмо, како се и на који начин кобасице готове.

Нића узме писмо, метне га у један а кобасице у други џеп, пак оде својим путем.

У улици, којом ће Нића проћи, да дође у крчму, где су му кола, седео је пред једном кућом један господар, а поред њега два велика ловачка кера.

Кад Нића поред озог прође, оставе оба кера свога госу, па се стану око Ниће умиљавати.

Ловачке су вашке обично према свакоме умиљате, па и према Нићи још се већма умиљаваху и то сигурно с' тога, што је из нићиног џепа онај дивни мирис од кобасица вашке Нићи све ближе мамио.

Један са једве а други са друге стране непрестано се умиљаваху око Ниће. Тек што Нића рече: О мај! никад нисам видео тако умиљатих вашака а један ти тури њушку у џеп, зграби кобасице па бегај са њима а онај други за њиме.

Господар је седео, гледао и грохотом се смејао вештини својих паса.

Кад се Нића у џеп маши а кобасица ни од корова. Погледа за вашкама и виде где му однесоше његове кобасице, па онако смешећи се рече: јес сутра мож' слободно кобасице носити, ал писмо је овде у џепу, незнате како ће те их јести.

прибележио Љ. К.

Јула и Тома.

„Мора да си с неба пала!“

Својој Јули вели Тома. —

(Тома вам је шаљив био —

А Јула је била хрома).

— ва —

Кајиш за 63 форината.

Ђура црквењак из Мола отиде у Аду (по сата пешке хода) да купи кајиш у чакшире, прво сврне у једну поште-ну гостионицу, где га братија дочекају као познаника. Одма га почну частити не знајући дали Ђура има новца, кад се мало угрејао, рече Ђура: доста браћо, сад ћу ја вас частити! (Немој Ђуро, никако нећемо примити; ти си сад наш гост, а док ми дођемо у Мол, онда ћеш ти частити), аја, неће Ђура другчије; е баш кад је тако, рече, нека буде. Шапну му да иду на друго, угледније место, где се усрдније служи, — по 3—4 девојке; Ђура радо пристаје; рече: имам ја новаца, од 3 године заслугу што сам помагао певцу певати, тек сада их доби; дакле ваљада вас могу частити. Кад братија виде новаца у Ђуре све се лепе око њега грле га и љубе, т. ј. док је трајало новца; — на то наиђе случајно г. Ђ. и види шта се ради од невина човека; одма га даде бацити у једнога момка кола и однесе га кући. — Кад се наш Ђура очисти и о-свести види да нема 63 фор. — Еј тужан, зар толико кајиш вреди! Та могао сам га купити за 70 новчића. Од тешког јада ухвати га грозница, и тако у грозници оде на тороњ, па ће ту чекати 9 сати у вече да одзвони, али заспи и пробуди се тек око 12 сати ноћу. И онако буповав спападне и почне звонити. Свет се побуни мислећи да је ватра, и тако сутра Ђура буде осуђен да плати глобу што је побунио село; те моли и говори, па кад исприча и то шта је јуче у Ади страдао, опрости му бирив. Ето тако је то; човек за своје новце може да накаља.

Прекоморац.

Циганска мајсторија.

Уловио циганин зеца па хајд с њим у варош да га прода. Један господин погоди зеца па упути циганина у квартал, да однесе деца. Путом сретне један други господин циганина па и тај погоди зеца и упути циганина к својој кући са зецом. Путем циганин још једном господину прода зеца и код овог последњег зеца кући преда. Онај први господин, не знајући шта се са зецом догодило случајно позове ону другу двојцу на ручак на зечије печење. Кад стигоше кући а зеца ни од корова. Онај други што је такође зеца купио, сети се циганском обешенаклуку, ал ништа не говори, већ се само смеје, позове обојцу код себе, велећи, можда је тамо зец. Тако хајде сви троје код њега. Кад тамо, боме ни тамо нема зеца. Трећи се смеје па зове ону другу двојцу код себе. Ј два ту затеку зеца те ручају. Е сад оће оно двоје да туже цигана. Добије циганин позивницу у суд. Сад се цига није у запари, незна како да се код суда изговори. Отиде код једног чиве на савет. Овај му каже, кад дођеш у суд, па те стану питати а ти почни да звиждукаш, те ће те прогласити за лудог, а лудом нема суда. За отај савет погоди чива да му нешто плати цига, ако се срећно курталише од тужбе. Цига чиву послуша, те га суд за лудог прогласи и без каштиге одпусти. Чива га дочека, чим цига из суднице изађе, па иште од њега обећану награду. Цига пак њему вишта не одговара, само звиждука, говорећи у себи: кад сам мого ону двојцу са звиждукањем да скинем с врата, тебе једног ћу још лакше.

прибележио С. Б.

Вандрокаш иде пијан и говори: „Та шта би ми вредили и милиони, кад не би мог'о бити већма пијан, него што сам сада.“

* * *
„Позна ће вас.“

Гца: „Оћете ли ићи господине на маскнбал?“

Гди: „Хоћу.“

Гца: „Па како ћете бити обучени?“

Гди: „Вами ћу казати, али тако само, да никоме не кажете.“

Гца: „Нећу. Сачувај ме боже!“

Гди: „Обућићу се за мајмуна.“

Гца: „Е па онда ће вас одма познати.“

* * *
У д а ј е.

А. „Звате господине, ја имам две кћери. Једна има десет хиљада форината, и једну гуру. Друга има двадесет хиљада форината и две гуре; па сада бирајте Коју ћете?“

Б. „Немате ви још једну, која има три гуре?“

* * *
Није хтео.

„Марш у ариште угуреузе један,“ — рече полицај ухвативши лопова, где краде.

„Та нисам ја хтео красти“ — рече лопов — „само сам хтео да видим какав сте полицај. Али сад сам се заиста уверио, да сте заслужни медалије, на коју сам вас хтео протежирати.“

* * *
Дошао Гига из школе, а отац га запита: „Но Гиге шта сте данас учили у школи?“

Гига: „Ниста.“

Отац: „А зашто?“

Гига: „Јел су фиџилићи кулисали госпојици.“

Прибрао: У Суботици. Васchus.

Одговори уредништва.

„Један к'о ни један.“ Ви ћ те ваљда бити тако добри, па ћете нам опростити, што са тако нечитким рукописом не ћемо да кваримо своје очи.

Ј. М—ћ. Твој „Низ чудноватих људи“ можда би и штампали, да није од тебе, тако млада човека, који ће (надамо се) зч коју годину много једрије што написати, — па би нам ти онда још и замерио (а и право би имао), што нисмо искуство наше у твоју корист употребили, и привремено ти се макар мало и замерили. — „Народну песму“ уступили смо уредништву „Јавора“ — а оно, ако види да је чему штапаће. — Још су биле три песме у томе твојем писму, — судбина њихова још није решена.

Т. Т. Т. Можда у другом броју.

Новије књиге.

Послате уредништву рад приказа.

Шта се и како се и с које се стране досле покушавало да се и код нас осује Семинарија за кандидате

свешт. реда. Написао Илар. Руварац архимандрит. У Н. Саду штампарија А. Пајевића. 1687. цена 35. новч.

Приповетке Милана Савића. Свеска I.

„ „ „ Свеска II.

„ „ „ Свеска III. Издање срп. књижаре и штампарије Браће М. Поповића у Н. Саду. 1887. цена (свакој свесци) 25 новч.

Црна књига. V. Легенда оца Иларијона. Саставио И. у Н. Саду 1887. Штампарија Браће М. Поповића. Цена 10 новч.

РЕД ШЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа

1887. до

од 24. марта

даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН-ТИТЕЛ: сваки дан у 5 и по сахати после подне.

Из НОВОГ САДА у ПОТИСКЕ ШТАЦИЈЕ: изузимајући петак сваки дан у 5 и по сахата по подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у 5 и по сахата по подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у 5 и по сахата по подне.

Из НОВОГ САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: недељом у 5 и по сахата по подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ сваки дан у 10 и по сахата пре подне.

У НОВОМ САДУ, 23. марта 1887

ОДПРАВНИШТВО.

О Г Л А С И.

Бернхард Тихо у Брину

Krautmarkt N. 18.

10-20

(у сопственој кући) шиље са наплатом у наточ:

1000 рестлова од камгарна, 6 мет. 40 см., за потпуно мушко одело, за пране 3 ф.	1000 рестлова бринске чоје, 3 ¹ / ₄ мет. за потпуно мушко одело 4 ф. 50 п.
Десет мет кашмира од полуване, 100 см ш. у свима бојама за читаву хаљ. 5 ф.	Један ком. кућевног платна ⁴ / ₄ , 29 ¹ / ₂ Беч. р. 4 ф. 50 п.
Десет м. индијског фола, полак вуна, дупло широко, за читаву хаљину . . . 5 ф.	³ / ₄ „ „ „ 5 ф. 50 п.
Десет м. броширане материје, особите каквоће, 60 см широко . . . 3 ф. 50 п.	Један к. румбургер оксфорда 29 ¹ / ₂ Беч. р. најбоље каквоће . . . 4 ф. 50 п.
Десет мет „драјдрата“ врло трајно. . . 2 ф. 80 п. најбоље каквоће 4 ф. 50 п.	Један ком. Шифона врло добре к. 30 Беч. р. 5 ф. 30 п. најбоље каквоће 6 ф. 50 п.
Десет мет материје за хаљине или за недоруво (шлафрок), 60 см широко најновији десен 2 ф. 50 п.	Један к. King-Webe, 30 Б. р. потн. ³ / ₄ б. нег пл 5 ф. 80 п. најб. каквоће ³ / ₄ 6 ф. 50 п.
Десет мет. вуненог рипса у свима бојама, 60 см широко за хаљину 3 ф. 80 п.	Гархитура од јуте, састојећа се из 2 креветска покривача и 1 покривачи за стол, са френ. унаоколо 3 ф. 50 п.
Десет мет вумене „Beige“ дупло широко, за читаву хаљину 8 ф. 50 п.	Гарнитура од рипса, 2 покривача за кревет и 1 за сто, са квасл. (ројт.) 4 ф. 50 п.
	Рест од ћилима за патос 10—12 м, дугачак, врло трајан, красан десен 3 ф. 50 п.

— Мустре и ценовници шаљу се бесплатно и франко. —

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS